

Terörizmin Finansman Kaynakları

Terörizmin Finansman Kaynakları[1]

Terör örgütleri örgüt elemanlarının hayatlarını idame ettirebilmek için gerekli olan barınma, yiyecek gibi temel ihtiyaçları karşılamak, örgüte silah, teçhizat ve mühimmat temin etmek maksadıyla finansmana ihtiyaç duymaktadırlar. Dahası; terör örgütlerinin, terör örgütü mensupları arasında iletişim kurlmaları, terör eğitimi almaları, tedavi masraflarını karşılamaları, örgütün propagandasını yapmaları gibi hususların tamamı maddi kaynak gerektirmektedir. Kısacası terör örgütleri, varlıklarını ve faaliyetlerini sürdürülebilmek için paraya ihtiyaç duymaktadırlar.

Mali Eylem Görev Gücünün (Financial Action Task Force - FATF) 2008 yılında yayınladığı "Terörist Finansmanı" adlı raporuna göre; terör örgütlerinin ideolojilerinin teşviki, örgüt üyelerine ve ailelerine ödeme yapılması, seyahat giderlerinin karşılanması, yeni üyelerin örgüte kazandırılması ve yetiştirilmesi, sahte belgelerin hazırlanması, rüşvet verilmesi, silah ve saldırı maliyetlerinin karşılanması vb. gibi maliyetlere ek olarak terörizmi teşvik eden ancak görünürde yasal olan sosyal yardımlaşma ve hayır kurumlarının faaliyetlerinin gizlenmesi için bu gibi kurum ve kuruluşlara meşruiyet örtüsü sağlamak adına ortaya çıkan yüksek maliyetlerin karşılanması da terör örgütlerinin finans kaynaklarına olan ihtiyacı ortaya koymaktadır (Turan ve Gemici, 2020, s.263).

Bireysel terör faaliyetlerinde gerek teröristin kendisinin gerekse ailesinin giderleri mensup oldukları terör örgütü tarafından karşılanabilmektedir. Örneğin İstanbul'daki Reina saldırısını gerçekleştiren DEAŞ terör örgütü üyesi Masharipov'un DEAŞ terör örgütünden 200.000\$ civarında bir yardım aldığı ortaya çıkmıştır. 11 Eylül saldırılarının ise 350.000\$ ile 500.000\$ arasındaki maliyetinin olduğu görülmektedir. Diğer yandan terör örgütlerinin yıllık tahmin edilen bütçelerine bakıldığında ise; El-Kaide terör örgütünün 30 milyon dolar, PKK terör örgütünün 86 milyon dolar, Hizbullah terör örgütünün 100 ile 200 milyon dolar arasında, FARC (Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri) terör örgütünün 100 milyon ile 1 milyar dolar arasında, Taliban terör örgütünün 240 ile 360 milyon dolar arasında bütçelere sahip oldukları görülmektedir (Turan ve Gemici, 2020, s.264).

Terörün finansmanı kavramı BM Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmesinde; "Herhangi bir kimse tarafından kısmen veya tamamen sözleşmede belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılacağıni bilerek doğrudan veya dolaylı olarak, yasa dışı bir şekilde ve kasten fon sağlama ve toplama" şeklinde tanımlanmaktadır.

Terör örgütlerinin finansman kaynaklarını iki başlık altında toplayabilmek mümkündür:

1. Yasal Görünümlü Finansman Kaynakları

a. Yardım Yoluyla Alınan Paralar (Sivil toplum örgütlerinden toplanan, diğer devletlerden sağlanan ve hayır kurumlarından elde edilen paralar bu kapsamda değerlendirilmektedir.)

b. Ticari İşletmelerden Sağlanan Kazançlar

2. Yasal Olmayan Finans Kaynakları

a. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı

b. Silah Kaçakçılığı

c. Gasp Soygun Hırsızlık Fidyeye Sahtecilik

ç. Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti

d. Haraç Toplama

e. Korsan Ürünlerin Satışı

f. Banka/ Kredi Kartı Dolandırıcılığı

g. Örgütsel Yayın Gelirleri (Karatay ve Kapusozğlu, (2011), s.120)

Terör örgütleri eylemleri için gerekli silah ve mühimmatı yasa dışı yollardan sağlasalar bile örgütün ve eylemlerinin devamlılığı için sempaticanlarından maddi kaynak elde etmeleri gerekmektedir. Yasal kurallar çerçevesinde işletecekleri işyerleri vasıtasıyla örgüte kaynak aktarmaları mümkündür. Terör örgütlerinin yasal faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerin tespiti yasal olmayan faaliyetlerinden elde ettiklerine kıyasla daha zordur. Bu örgütler kaynaklarını, bunların tespit edilme risklerini de azaltarak yasal görünümü şirketler ve kar amacı gütmeyen kuruluşlara kaydırarak elde etmektedirler. Terör örgütlerinin yasal kaynakları temel olarak bağış ve aidatlar, kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve hayır kurumları üzerinden elde edilen kaynaklar, ticari faaliyetlerden elde edilen gelirler, örgütsel yayınlardan elde edilen gelirler ile sosyal ve kültürel etkinliklerden edinilen gelirler olarak sayılabilmektedir. Bu kaynakların her biri her örgüt için geçerli değildir. Zira her terör örgütleri ideolojik ve örgütsel yapısı doğrultusunda farklı yasal yöntemlere başvurmuşlardır (Ergin, 2019, ss.69-70).

Uzun zamandır terör örgütlerinin organize suç örgütleri gibi başta uyuşturucu ticareti gibi gelir getirici yasadışı alanlara yöneldikleri gözlenmektedir. Bunun nedeninin bir yandan yabancı devletlerin terör örgütlerine verdikleri destekte görülen nisbi azalma diğer yandan yüksek getirili suç piyasasının cazibesinin gittikçe artmasıdır. Yabancı ülkelerin terörizme verdikleri destekteki azalma

özellikle 11 Eylül sonrası artan uluslararası baskıyla orantılıdır. Ayrıca terörist örgütlerin bağımsız hücreler şeklinde yapılması bu örgütlerin yabancı ülke fonlarına erişimlerini sınırlandırmıştır (Ergin, 2019, s.67).

Söz konusu yasadışı kaynaklar küçük çaplı hilelerden büyük organize suç faaliyetlerine uzanan bir yelpazeyi kapsamaktadır. Terörizmin yasadışı kaynakları arasında uyuşturucu ticaretinden elde edilen gelirler, yasadışı insan hareketlerinden (göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti) elde edilen gelirler, kaçakçılıktan (silah, sigara, akaryakıt, tarihi eser ve diğer maddeler) elde edilen gelirler, gasp, hırsızlık, adam kaçırma ve haraç toplama vasıtasıyla elde edilen gelirler ile sahtecilik, taklit ve kopya ürünlerin ticaretinden elde edilen gelirler yer almaktadır (Ergin, 2019, s.68).

Tarih boyunca terörizm, bazı devletlerin (iç ve uluslararası siyasetlerinin gereği olarak görülüp) doğrudan veya dolaylı olarak kullandığı ve kullanmakta olduğu bir dış politika aracı olmuştur. Terör örgütlerinin büyümesinde dış desteğin büyük payı bulunmaktadır. Dış desteği olmayan bir terörün faaliyetlerini sürdürmesi ve sadece iç kaynaklarla beslenme, barınma, eğitim, silah vb. ihtiyaçlarını karşılaması zor görülmektedir. Terör örgütlerine destek veren ülkeler örgütlere, sığınma hakkı vererek, demek, yayın organı gibi yan kuruluşlar açmasına izin vererek, kamp silah, cephane ve mühimmat yardımı yaparak, barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik inkân sağlayarak yardımda bulunmaktadır.

Terör örgüt üyesi olmayan ve örgütle bağlantısı bulunmayan kişiler tarafından gönüllü olarak veya duyulan korku nedeniyle terör örgütlerine maddi yardımda bulunulabilmektedir. Bu bağış veya yardımlar doğrudan nakit olarak yapılabileceği gibi yiyecek, ilaç, araç-gereç sağlamak gibi yollardan da yapılabilmektedir. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlar aracılığıyla toplanan bağışlarla da terör örgütlerine mali kaynak sağlanabilmektedir. Bağışta bulunan kişiler çoğu zaman verdikleri paraların terör örgütlerine aktarılacağını bilmemekte, bu kuruluşların beyan ettiği yasal amaç çerçevesinde kullanılacağı düşüncesiyle maddi yardımda bulunmaktadır.

Terör örgütleri, yayımladıkları gazete, dergi ve kitapları ideolojilerini yaymak ve teorik eğitimlerde taraftarlarını eğitmek amacıyla kullanmanın yanında bu yayınları sempatanlarına satarak mali kaynak sağlamaktadırlar. Terör örgütü üyesi olan, üyelikten ayrılmış veya terörün finansmanı ile görünüşte bağlantısı olmayan kişilerce işletilen kuruluşların oluşturulması ve yasal ticari kazançların aktarılması ile de terör örgütlerine destek verilebilmektedir.

Düzenlenen konser, şölen, sergi ve gösteri gibi sosyal etkinlikler yoluyla terör örgütleri tarafından yüksek tutarlı paralar toplanabilmektedir. Getirisi çok yüksek, nakliyesi kolay, alıcısı bol, talep elastikiyeti sert, tedavüldeki değerli para karşılığı takası mümkün, üretimi zahmetsiz, pazarlama ağı kolay bir mal olan uyuşturucu terör örgütleri için önemli bir gelir kaynağıdır.

Fidyeye amaçlı adam kaçırma faaliyetleri örgütlerin kullandığı finansman yöntemlerinden biridir. Örgüt bu faaliyetlerde başarısını kanıtlandığında adam kaçırmasına gerek kalmayıp korkutma ya da tehdit yoluyla gelir temin etmeye devam edebilmektedir. Örgütlere haraç toplama, koruma, zarar vermeme, tehdit gibi yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Bu konuda vergi adı altında kişilerden zorla para toplama da rastlanmaktadır.

Günümüzün baskı teknolojisi ve ihtiyaç duyulan her türlü baskı araç, gereç ve malzemenin kolaylıkla bulunabilmesi örgütleri sahtecilikte adeta uzmanlaştırmıştır. Örgütler sahte para basmanın yanı sıra, sahte pasaport basmada da uzmanlaşmışlardır. Başta kendi mensuplarına sahte pasaport ve kimlik basan örgütler, talep halinde organize suç örgütlerine de sahte pasaport ve kimlik basarak gelir temin edebilmektedirler.

Yasadışı göç organizasyonları ile yakın bağlantı içinde olan terör örgütleri insan kaçakçılığı vasıtasıyla hem kendilerine maddi gelir sağlamakta hem de eleman temin etmekte yoluna gitmektedirler. Bunların dışında dolandırıcılık, soygun, gasp ve hırsızlık gibi yasadışı eylemler de terörün finansman kaynakları arasında bulunmaktadır (T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2021).

Kaynakça

Ergin, A. D. (2019). *Terörizmin finansmanının önlenmesinde malvarlıklarının dondurulması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.

Karatay, Ö. ve Kapusuzoğlu, M. (2011). *Mali ve ekonomik suçların terörün finansmanı bağlamında değerlendirilmesi*. Ekonomi Bilimleri Dergisi, 3(1), ss. 115-121.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2021). *Terörün finans kaynakları*. Erişim tarihi: 02 Ocak 2021, <https://www.hmb.gov.tr/terorun-finans-kaynaklari>.

Turan, D. ve Gemicci, E. (2020). *Terörizmin finansman kaynakları ve kara para aklamanın terörizmin finansmanındaki rolü*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20(2), ss. 257-278.

[1] Atıf için: Terörizm ve Radikalleşme ile Mücadele Araştırma Merkezi - TERAM. (2021). Terörizmin Finansman Kaynakları. Erişim adresi: <https://www.teram.org/icerik/terorizmin-finansman-kaynaklari-114>